

KOIVISTON viesti

Nro 11 Marraskuu 2017

Koivistolaisten kotiseutulehti vuodesta 1944 lähtien

Tiijät sie?

Vähä aikaa sit, pyhäpäivä aaton, Suomeskii vietetti eri puolil maata amerikkalaisilt matkittuu Halloween -juhlaa, All Hallows' Eve.

Tarina mukkaa juopporatti keltti, Jack O'Lantern, kiristi itseltää pirult lupaukse, ettei hää ainaskaa päätyis helvetti. Mutko Jaakko ei pääst taivaaseeka, ni piru heitti hänel hiille, ettei häne tarvitsis pimiäs tokuraisen tietää taivaltaa. Jaakko pan sen hiile onto kurpitsa sisää hehkumaa ja sen avul yritää vielä löytää tien johonkii. Häne kanssaan vaeltaat kaik aaveet, vampyyrit ja noijat.

Samoihi aikoihi, lokamarraskuu vaihteet, o tääl Pohja perukoil jo vuosikymmeni, ellei iha sattoi vuosii aja mei maatalousvaltasel Suome niemel juhliittu vähä samasuuntasta kekri-juhlaa.

Mie käin Pornasis Vatnuori kyläseura Haili-Kekri-juhlas. Siel ol myytävän myöskii höijjät teetättämmii erinomasii isokokosii valokuvvii eri puolelt mänetetty Karjalaa. Mie osti itsellei viiel eurol Koivisto kirkko kuva. Sen kääntöpuolel ol sellane kartta, mitä mie en olt koskaa enne tavant enkä missää nähnt. Oikiastaa siin o kolme karttaa: Koivisto, Luovutettu Karjala ja Karjalan evakkoi asutussuunnitelma 1944.

Nytko taas lähesty se murhee päivä, millo Talin kutsu Karjala kansa leikkimää "karkki vai Keppone" -leikkiä tankkii säestyksel, ni mie aattelinkii kyssyy teilt Viesti lukijoilt, et ko soat ol sojittu ja tehtii tilit selviks, ni mite monta rosenttii Suome asukkaist joutu jättämää koit ja lähtemää miero teil ja heitetti kuka minnekii, niiko akanat tuulee? Ja sit mie utelen teilt viel, et mihi läänii ja kui monta pääty lopult asumaa kaikist suuremp osa evakoist?

Akus siul välähtää mielee vastaus vaik ees toiseeki näist kysymyksist, ni paaha tietoo tulemaa Viesti Toimituksel, ni mie sit neuvottele tuon miu tietolähtehei kans, ja sit palataa asjaa siu kanssais Viesti sivuil.

Martti Piela

Haili-Kekrit Pornaisisten nuorisoseuratalolla

Tri Alpo Rusi esitelmöi Euroopan nykytilanteesta

Martti Piela

Sunnuntain 8. lokakuuta aamupäivänä yllätyin, kun vastatessani puhelimeni soittoon kuulin, että soittaja oli Tea Itkonen, joka oli toiminut ansiokkaasti Patala, kotikylä Koivistolla -kirjamme julkaisukuntoon saattamiseksi viisi vuotta sitten. Tea kertoi aikovansa lähteä Pornaisiin osallistuakseen Vatnuorin kyläseuran Haili-Kekriin ja samalla kuulemaan suurlähettiläs Alpo Rusia sekä selostamaan Karjala-lehdelle tämän luentoa 100-vuotiaan suomen ensimmäisestä ulkoministeristä tohtori Rudolf Holstista. Tea kyseli minulta, olisinko minä kiinnostunut lähemmään hänen mukaansa Pornaisiin. Olin tietysti, varsinkin kun halusin tavata tämän Viitaniemen yhteiskoulun ylioppilaan vuodelta 1969, ajalta, jolloin olin opettajana tuossa oppilasmäärältään suuressa jyvaskyläläiskoulussa.

Eipä tarvinnut minun pettyä odotuksissani päivän suhteen. Kekri-juhllilla oli mukana vatnuorilaisia ympäri Suomea, kauimpaa saapuneet olivat jostain Turun seutuvilta ja Joensuusta. Maukasta ruokaa oli monenlaista, herkkuja jos minkäläistä, toinen toistaan maukkaampia. Eteisessä myytiin isoja kaksipuolisia muovivahvisteisia pöydänalusteita à 5 e, joissa oli värivalokuvia Vatnuorilta. Minä ostin Koiviston kirkkoa esittävän alustan. Sen toisella puolen kaksi pienempää karttaa: kartta luovutetusta Karjalasta ja Koiviston kartta; yksi isompi, kartta Karjalan evakkojen asutussuunnitelmasta 1944. Sen mukaan koivistolaisia oli tarkoitus sijoittaa lähinnä Porvoon ja Turun seuduille, mutta surelta osin myös muualle ympäri eteläistä Suomea Oulusta Kouvolaan ja Lappeenrantaan asti.

Tohtori Rusi oli kaukana jäykästä virkamiehestä ja korkearvoisesta diplomaatista, mikä ei olekaan olenkaan ihme, onhan hänen sukunsa kotoisin Koivistolta. Välitön ja ystävällinen. Koivistolla hän ei kuitenkaan ole kertaakaan käynyt. Hänelle on riittänyt se, että isänsä on syntynyt siellä ja joutunut jättämään kotinsa.

Rusi syntyi Jyväskylässä elokuussa 1949, kävi oppikoulun Viitaniemen yhteiskoulussa, ja väitteli tohtoriksi Helsingin yliopistosta 1982. Hän on toiminut useissa eri tehtävissä eri puolilla Euroop-

Kekri-juhllilla oli mukana vatnuorilaisia ympäri Suomea, kauimpaa saapuneet olivat jostain Turun seutuvilta ja Joensuusta.

paa ja maailmaa - Hampurissa, Kööpenhaminassa, New Yorkissa, Bonnissa - presidentti Ahtisaaren ulkopoliittisena neuvonantajana, ja muun muassa EU:n co-ordinaattorina Sarajevon huippukokouksessa 1999. Hän on opettanut monissa eri yliopistoissa niin Euroopassa kuin Amerikassakin. Vuosina 2009 - 2014 hän toimi Suomen suurlähettiläänä Sveitsissä. Viime vuoden maaliskuusta alkaen hän on toiminut Liettuan Kaunasissa Vytautas Magnus -yliopiston vierailevana professorina ja tänä vuonna hänet nimitettiin Rudolf Holsti -nimikkoprofessorin virkaan.

Tohtori Rudolf Holstista Rusi tälläkin kertaa aloitti esitelmänsä, jonka hän kertoi pitäneensä jo pari kertaa aikaisemminkin eri tilaisuuksissa, viimeksi juuri Jyväskylässä. Holsti oli lehtimies, diplomaatti ja kansainvälisten suhteiden teoretikko, joka toimi kuuden Suomen hallituksen ulkoministerinä. Tri Rusi kertoi arvostavansa Holstia Suomen parhaimpana ulkoministerinä. Kuten Rusi itsekin, Holsti syntyi Jyväskylässä, 8.10.1881. Hän pääsi ylioppilaaksi Helsingin Normaalilyseosta ja valmistui filosofian tohtoriksi 1914 Helsingin yliopistosta. Holsti opiskeli pariinkin otteeseen myös

Lontoossa. Siellä Holsti oli kansalaissodan aikana Suomen diplomaattisena edustajana Lontoossa järjestellen USA:n tulevan presidentin Herbert Hooverin kanssa elintarvikkeiden kuljetusta Yhdysvalloista. Holsti oli myös Suomen valtuuskunnan jäsenenä

Alpo Rusi esitelmöi Pornaisisten Nuorisoseuratalolla

na ja puheenjohtajana Pariisin rauhankonferenssissa 1920. Sekä presidentti (Ståhlberg) että pääministeri (Kallio) kannattivat Holstin valintaa maan ensimmäiseksi ulkoministeriksi. Holsti ajoi innokkaasti ns. Reunavaltio politiikkaa. Se tarkoitti ryhtymistä Neuvostovenäjän intervention varalta. Reunavaltioihin lukeutuivat Itämeren rantavaltiot Puola, Latvia, Viro ja Suomi. Liettua ei Rusin mukaan voinut heti tulla mukaan, koska sillä oli kiistaa pääkaupungistaan - Vilna vai Kaunas - ja Ruotsi ei vuorostaan mahtunut reunavaltioihin, koska juuri tuohon aikaan Ruotsilla oli kiihkeä kiista Ahvenanmaan asemasta Suomen kanssa. Reunavaltiosopimus ajoi kuitenkin karille osin siitä syystä, että Jyväskylän lyseon kasvatit O. W. Kuusinen ja Edvard Gylling aiheuttivat toiminnallaan vaikeuksia Holstin pyrkimyksille. (Molemmat suomalaiset kommunistit siirtyivät toimimaan Neuvosto-Venäjän hyväksi; Kuusinen kirjoitti kaikki poliittiset mielipiteensä aina perustaen Leninin kirjoituksiin ja eli vanhaksi kuuluen Neuvostoliiton kommunistipuolueen korkeimpaan johtoon, kun taas Gylling hävisi Stalinin puhdistuksissa. Ulkoministeri Holsti joutui eroamaan ylitettyään toimivaltansa ja allekirjoitettuaan Varsovassa reunavaltiosopimuksen v. 1922.

Tilanteen samankaltaisuuden huomioiden Holstin ensimmäisellä ulkoministerijaksolla nykytilanteeseen verrattuna, suurlähettiläs Rusi kysyikin heti luentonsa aluksi, onko ehkä nytkin odotettavissa sota? Ja hän vastasi itse: Sota on jo alkanut. Nyt on jo meneillään in-

formaatiosota, sota vaikutusvaldasta Itämeren alueella.

Kun Holsti seuraavan kerran, lokakuussa 1936 valittiin ulkoministeriksi toimien välillä pääministeri Kallion sijaisena hänen pyrkimyksensä hyvien suhteiden luomiseksi kohtasivat vastustusta Saksan taholta - Suomen Berliinin suurlähettiläs ilmoitti maamme hallitukselle, että kahden valtioiden välille ei saataisi aikaan hyviä suhteita niin kauan kuin englantilaismielinen Holsti toimisi Suomen ulkoministerinä. Samaan aikaan olivat myös meneillään neuvottelut Ruotsin kanssa maitten suhteita hiertäneestä Ahvenanmaan kysymyksestä. Kun Holsti oli savustettu ulos postilta 16.11.1938, ulkoministeriksi nimitettiin Eljas Erkkö. Holsti oli Rusin mukaan melko varma siitä, että hänen ulkopoliittisella johdollaan maa olisi ehkä välttynyt sodalta seuraavana vuonna. Holsti oli pakotettu lähtemään vapaaehtoiseen maanpakoon. Hän muutti kahden poikansa kanssa opettamaan Stanfordin yliopistossa ja toimi myös presidentti Hooverin neuvonantajana terveysasioissa. Hän kuoli leikkauksen jälkeisiin komplikaatioihin Palo Alton sairaalassa Kaliforniassa 3.8.1945.

Kun yleisökysymysten aikana tiedustelin tohtori Rusilta Euroopan nykytilanteen valossa, luuleeko hän, että Saksa ja Ranska saattaisivat riitaantua, mikä voisi jälleen johtaa sodan syttymisen mahdollisuuteen Vanhalla mantereella, suurlähettiläs Rusi sanoi uskovansa, ettei niin tule käymään.

Riikka Salokannel
Päätoimittaja

100-vuotias Suomi.

Alaluokilla sain kirjoittaa ja ohjata itsenäisyyden 60-vuotisjuhlaan näytelmän tai kuvaelman Suomen itsenäisyyden vuosikymmenistä. Pienessä näytelmäsäni perhe oli kokoontunut ruokapöydän ääreen ja perheen isovanhemmatkin olivat sattumalta kylässä. Niinpä sitten perheen lapset innostuivat kyselemään vanhemmiltaan ja mummolta ja vaarilta historian kulusta. Taustalle heijastettiin rainakoneella aina kulloistakin aikakautta kuvaava presidentin kuva. Kuvat löytyivät koulun arkistosta, paitsi istuvasta presidentti Kekkosesta ei diakuvaa ollut. Hänet piirsimme silmälaseineen ja tunnustusta helpottavine kaljuineen piirtoheitintussilla suoraan dian lasiin.

Näytelmän juonen ja käsikirjoituksen tekeminen oli muistaakseni aika kivutonta. Olinhan aina voinut kysellä historiasta kiinnostuneelta isältäni asioita. Oli luontevaa ajatella, että näytelmän mummo kertoisi tapahtumien kulkua vuosisadan alusta omina muistoinaan. Niinhän se oli meillä mennyt. En tietenkään lapsena osannut ajatella, miten olen pienestä saakka ollut tietoinen esimerkiksi Koiviston kuulumisista. Oli niitä juttuja tsaarin vierailuista hiekkarannalla, ja isoenojen seikkailuista merivartijoina. Isän sotalap-sivuosta löytyi pahvinen henkilötietolappu, äijä oli ollut presidentin valitsijamiesehdokkaana. Kuultiinpa näytelmässä kuviteltu radiopuhekin, jossa presidentti rauhoitteli Mäntsälän kapinaan osallistuvia ja kehotti miehiä palaamaan koteihinsa.

Aina välillä kirpoaa keskustelu siitä, miten saamme koivistolaisuuden pidettyä hengissä ja siirtymään kiinnostuksen sukupolvilta toisille. Keski-ikää lähestyttäessä yleensä omat juuret kiehtovat enemmän ja enemmän, mutta kyllä tässäkin lapsissa on se tulevaisuus. Veteraanilaulun sanoin kertokaa lapsenlapsillenne. Miten mielikuvitusta kiehtovaa onkaan kuunnella isovanhempien tarinoita menneistä. Ja eihän se haittaa, että vähän varuttuaan ymmärtää, etteivät tarinat olleetkaan elokuvan juonia tai seikkailukertomuksia vaan oikeita, oikeille ihmisille sattuneita asioita.

Suomi täyttää 100. Itsenäinen Suomi juhlii. Suomalaisuus yltää toki paljon, paljon kauemmas. Hyvä on kertomalla kerrata ja muistella asioitten kulkua. Voimme jokainen onnitella itseämme ja toisiamme etuoikeudesta elää ja olla suomalaisena, mitä se sitten kullekin tarkoittaa. Satavuotiaalla Suomella on juhlan aika.

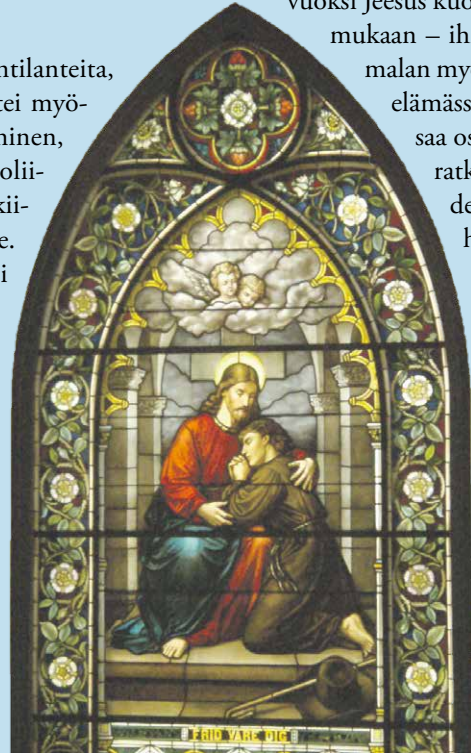

Hartaast'

Kannattaa ottaa myötätuntoa vastaan, jos sitä on tarjolla

Seuraan psykoterapiatutkimusta ja olen viime aikoina ilokseni havainnut uuden tutkimuskohteen: myötätun-
tomenetelmät. Syyllisyys ja häpeä ovat olleet sellaisia ongelmia, joihin vanhat terapiamenetelmät eivät oikein ole tehonneet. Mutta nyt alkaa pikku hiljaa kertyä näyttöä siitä, että myötätunnon kokeminen auttaisi näihin vaivoihin.

Tietenkin on monenlaisia elämäntilanteita, missä ihmiselle voi käydä niin, ettei myötätuntoa saa kokea: koulukiusaaminen, paha stressi töissä, ristiriidat avioliitossa, yksinäisyys, puutteelliset ja kii-
reen vaivaamat julkiset palvelut jne. Mutta on havaittu, että ihminen voi itsekin aiheuttaa itselleen tilanteen, jossa ei saa myötätuntoa. Jotkut nimittäin pelkäävät myötätuntoa, eivät halua ottaa sitä vastaan. Itse asiassa on aika tavallista, että myötätunnosta puhutaan säälinä, jonka kohteeksi ei haluta joutua. Voi käydä niin, että mieluummin on omassa varassaan, kuin suostuu ottamaan vastaan toisilta. Tällöin on siis vaarassa tuomita itse itsensä juuttumaan – paitsi yksinäisyyteen – myös häpeään ja syyllisyyteen.

On kiinnostavaa nähdä, miten lähelle psykologinen tutkimus tulee Raamatun ideoita todellisuudesta. Sellaiset Raamatun käsitteet kuin 'armo' ja 'laupeus' tarkoittavat samaa kuin myötätunto. Raamatun mukaan Jumalan myötätunto ja hänen myötätuntoiset tekonsa ratkaisevat lopullisesti ihmisten syntisyyden ja häpeän. Juuri niiden vuoksi Jeesus kuoli ristillä. Ja – niin ikään Raamatun mukaan – ihminen voi kieltäytyä ottamasta Ju-
malan myötätuntoa vastaan, jos haluaa selvittää elämässä omin avuin. Tosin silloin hän ei saa osakseen Jumalan myötätuntoa, joka ratkaisisi – paitsi ihmisen yksinäisyyden – myös hänen syyllisyytensä ja häpeänsä. Ja niiden kautta ihmisen lopullisen elämäntalon positii-
visella tavalla.

Ja niinhän se tietenkin on: jos Jumala on luonut maailman, rehellinen maailmaa koskeva tieteellinen tutkimus tuottaa Jumalan sanan mukaisia tutkimustuloksia.

Kaisa Koivula

Rakkaamme
Signe Maria LASSI
o.s. Kyytsönen
s. 27.6.1925 Koivisto
k. 28.9.2017 Lahti

*On meillä suru sanaton,
mut' tiedä, kun silmäsi suljet,
Karjalan kauniin eessäsi näit.
Siel' usein matkasit muistoissasi
läpi metsien ja vaarojen ja
kodin parhaan silmies näit.
He elämän saatosta poistuvat hiljaa
näin korjataan sukumme kalleinta viljaa.*

Rakkaudella kaivaten
veljen lapset perheineen
sukulaiset ja ystävät

Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa.
Kiitos muistamisesta.

Rakkaamme
Pirkko HURMALAINEN
os. Kurki
s. 5.5.1929 Koivisto, Makslahti
k. 24.10.2017 Porvoo

*Näimme voimiesi vähenevän,
tiesimme lähtösi lähenevän.
Muistosi kaunis vie eteenpäin meitä,
vaik' sydän on täynnä kyyneleitä.
Olet ansainnut unen rauhaisan ja
kiitoksen kaikkein kauneimman.*

Kaupauksella muistaen
Anne perheineen
Helena perheineen
Heikki perheineen
Siskot ja veli perheineen

Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa

KOIVISTON viesti

ISSN 0780-1289

KUSTANTAJA:

Suomen Koivisto-Seura r.y.

Jäsenlehti. Ilmestyy kerran
kuukaudessa, kuun 20. päivänä.

Lehteen tarkoitetun

ilmoitusmateriaalin tulee olla

toimituksessa viimeistään lehden

ilmestymistä edeltävän kuun lopussa.

Toimitus ei vastaa sille

lähetetystä materiaalista. Lehden

vastuu ilmoituksista rajoittuu

ilmoitushintaan.

Kirjoittajat vastaavat tekstien sisällön

oikeellisuudesta ja toimittamiensa

kuvien käyttöoikeuksista.

Toimitus voi tarvittaessa lyhentää tai

muokata sille toimitettua aineistoa.

Liikeilmoitukset 50 snt/ppm

Kuolinilmoitukset 34 snt/ppm

Aineisto mieluiten digitaalisena:

studio@salokanneltoivonen.fi

Muussa tapauksessa paperikopiot,

muistitikku tai CD-levy sekä valokuvat

toimitetaan osoitteeseen:

Koiviston Viesti,

Riihelänkatu 28, 15810 Lahti

Aineisto palautetaan vain jos mukana

on postimerkillä varustettu

palautuskuori osoitteeseen.

Koiviston Viesti toimitus, 0400 780 398

Tilaukset, osoite- ym. muutokset

aina kirjallisena tai

sähköisesti Koivisto-Seura

r.y:n varapuheenjohtajalle tai

edellämainittuihin osoitteisiin.

Tilauksia ei tarvitse uusia.

Seuran jäsenmaksu 34 e, sisältää

vuoden jäsenlehdet. Seuran kautta

voi myös maksaa Karjalan Liiton

jäsenmaksun 15 e.

Jäsenlehdien postituksesta Pohjois-

maihin veloitetaan +3 e/vuosi ja

muualle Eurooppaan +8 e/vuosi.

Pankkiyhteys:

Nordea FI46 1091 3000 3058 80

Päätoimittaja

Riikka Salokannel, 044 2312 422

riikka@riikkasalokannel.fi

Kuvatoimitus ja taitto

Rami Toivonen, 0400 780 398

Iso sydän, iso ihminen on poissa

Juhani Villanen 11.5.1942 – 19.5.2017

Pikkujouluaika lähenee. Me Helsingin Koivistolaisissa kaipaamme monivuotista joulutunnelman luoja. Juhani oli pikkujouluissa joulupukkina monena vuotena. Hän ei ollut vain lahjojen jakaja vaan hänellä oli sanottavaa jokaiselle lahjan saajalle.

Historiasta kiinnostuneena, hän saattoi kertoa meille vaikkapa punanuttuisen joulupukin Cocis-tarinan. Juhani menehtyi pian 75-vuotispäivänsä jälkeen tapaturmaisesti lomamatkallaan Kreetalla.

YK:n rauhanturvaajissa palvelleena hän koki Kyproksen asukkaiden pakkomuutossa samankaltaisuutta karjalaisten evakkotaipaleen kanssa, kun saari jaettiin kahtia.

Juhani hallitsi kreikan kielen. Hän vieraili saarella useasti ja toimi yhdyssiteenä rajan eri puolille joutuneiden tuttaviensa välillä.

Juhanin juuret olivat Härkälässä. Hänen sukulaistensa talolla on nyt venäläiset asukkaat. Heihin hän solmi lämpimät suhteet. Vanhaa taloa on kunnostettu, nykyaikaistettu. Satuimme paikalle, kun taloon oli saatu asennettua vesivesa. Vessa otettiin käyttöön Juhanin painalluksella.

Helsingin Koivistolaisten kokouksissa Juhani oli mukana niin kahvitarjoilua järjestämässä kuin lopputiskausta hoitamassa. Juhani perheineen osallistui Koivisto-juhlien piili- ja mölkkykisojen järjestämiseen. Voittojakin perheen kaappiin kisoista kertyi.

Juhania lämmöllä muistaen
Härkäläläiset
Helsingin Koivistolaiset ry
Kata Aaltonen

Sen niin elävästi muistan

*Istun Koivistolla lapsuuskiven päällä,
niin kaunis, kaunis, huoleton ol lapsuuteni täällä.
Metsän keskellä koti pienoinen,
niin elävästi aina muistan sen.*

*Vuotten vieressä kaipuu Kaalialaan,
ei sammu, sammu, aatoksen ain lapsuuteeni palaan.
Mummon kultaisen tallensin pieneen sydämeen,
niin elävästi aina muistan sen.*

*Kuljin Koivistolle jälkeen ajan barmaan,
vaan poissa, poissa lapsuuden kotini armain.
Metsän keskellä jäljellä muisto keinusta,
niin elävästi aina muistan sen.*

*Istun Koivistolla lapsuuskiven päällä,
niin kaunis, kaunis, huoleton ol lapsuuteni täällä.
Metsän keskellä, suojassa koti pienoinen,
niin elävästi aina muistan sen,
niin elävästi aina muistan sen.*

Runot Sirkalle kirjoittanut Terttu Ravi

Enkelisisko

*Pieni valkoinen arkku,
maan poveen suljettiin.
Vielä silloin Karjalan mailla,
heimona kuljettiin.*

*Luokse Koiviston kirkon,
jää kumpu pienoinen.
Lähti matkaan karjalan heimo,
evakkoon joutuen.*

*Pieni kultainen sisko,
maan helmassa Koiviston.
Lepää unta enkelilapsi,
lohtuna muistot on.*

*Lämmin kynttilänliekki,
saa valon loistamaan.
Astun varoen kirkkoni luona,
siskoa muistamaan.*

Sirkka Töyry os. Hovi lapsuudenkivellä Kaalialassa

– Puheenjohtajalt' itseltää –

Tul hymy makiammaksi, sano äijä ko viimeine hammas läks

Marraskuu alkoi verotustietojen julkistamisella. Siitä syntyy aina keskustelua, jonka juuret ovat viimeisten 50 000 vuoden evoluutiossa metsästäjä-keräilijäyhteisössä.

Metsästyksessä tarvitaan yhteisesti sovittu järjestys, joka on luonteeltaan hierarkia. Miehillä onkin tapana viettää aikaa yhdessä joukkona siinä missä naiset suosivat keskenään kahdenvälisiä tapaamisia. Naisten työnä kun oli keräily, jossa voi vaihtokaupoilla saada sekä tietoa että syötävää. Miehet voivat ottaa toisistaan mittaa leukailemalla, mikä naisilta ei oikein onnistu.

Etenkin miehiä kiinnostaa lähellä olevien ihmisten asema hierarkiassa. Verotettavat tulot ovat tässä parempi mittari kuin auto tai asunto. Etäällä omasta asemastamme olevat ihmiset eivät sen sijaan ole samalla tavalla tärkeitä. Sadussakin voi kansa viedä lahjoja kunninkaalta, eikä se tunnu niin oudolta kuin mitä se on.

Palkankorotuksilla joko muutetaan tai säilytetään hierarkiaa. Tasasuuruiset korotukset ovat turvallisempia kuin se, että jaettaisiin tulosten mukaan ja työtoveri voisi saada enemmän. Työpaikkakohtainen sopiminen sisältää riskin siitä, että joku menee ohi.

Liika keskittyminen vertailuun ilmenee kateutena. Onkin helpompi kadehtia toisen ahkeroinnin tuloksia kuin itse raataa.

Toinen syy uteliaisuuteen on meille ominainen vastavuoroinen altruismi eli se, että autamme niitä, jotka auttavat meitä. Pienessä yhteisössä kaikki tunsivat toisensa ja tiesivät, kuka on siipi-veikko ja kuka taas valmis antamaan tarvittaessa apua. Yhteisö menestyy parhaiten, jos kaikki tukevat toisiaan; ankeat olot ja pitkät talvet ovat kitkeneet Suomesta pois laiskurit ja huijarit – ja tehneet meistä protestantteja.

Nykyisin on vaikeampi saada vastaavaa tietoa vähemmän tutuista ihmisistä, ja niinpä heidän maineestaan yritetään kerätä kuvaa. Siinä on verotiedoista apua. Joskus tiedon vaihtamista henkilöiden luotettavuudesta kutsutaan juoruamiseksi, vaikka sillä onkin hyödyllinen perusta.

Jouni J Särkijärvi

Suomen
Koivisto-Seura r.y.
Perustettu 1948

Toimii koivistolaisten yhdyssiteenä
- järjestää kotiseututilaisuuksia
- harjoittaa julkaisutoimintaa
- suorittaa kotiseutukulttuuriin liittyvää kokoamista ja tallentamista.

www.koivistolaiset.net

Puheenjohtaja, Jouni J. Särkijärvi
Kuurinniityntie 1, 02750 Espoo
puh. 040 516 4951
jouni.sarkijarvi@pp.inet.fi
Varapuheenjohtaja, Tuula Koppinen
Rauhalanpuisto 10 B 36, 02230 Espoo
puh. 050 516 5651
tuula.koppinen@kolumbus.fi
Sihteeri, Virpi Huhtanen,
Ahtaanmäki 1 A 2, 02280 Espoo.
puh. 0440 501 806
virpi.huhtanen@kolumbus.fi

Taloudenhoito,
Karjalan Tilikeskus/Patrikainen
Ratakatu 47, 53100 Lappeenranta
puh. 05 544 8850
Perinnetoimikunta, Jorma Simola pj.
Proomukatu 6 A 14, 15140 Lahti
puh. 040 564 9341
Taidetoimikunta, Marke Hongisto pj.
Halkaisijantie 4 E 46, 00980 Helsinki
050 539 8693
marke.hongisto@fmi.fi

Hallituksen muut jäsenet:
Virpi Huhtanen, Espoo
varalla Marke Hongisto, Helsinki
Jukka Ratia, Mäntsälä. 0500 978 206
varalla Hannu Veijalainen, Lahti
Matti Agge, Parainen. 040 536 7701
varalla Eija Tuominen, Turku
Tuomo Kokkala, Kotka. 050 589 4443
varalla Jorma Jack, Kotka 0500 619 482
Esko Kaukiainen, Tuusula. 0400 800 752
varalla Katariina Aaltonen, Espoo
puh. 050 4393 791

Riitta Nurmi, Porvoo. 041 455 8885
varalla Marja-Leena Montonen, Porvoo
Hannu Seppinen, Turku. 040 703 1244
varalla Tuula Agge, Parainen
Tuula Raukola, Kotka. 044 522 8098
varalla Eeva Karkia, Miehikkälä
Koivisto-säätiö:
Hallituksen pj.
Sirpa Taskinen, Helsinki 040 5811 642
Asiamies Pertti Hoikkala 040 583 5397
Linnankoskenkatu 15 C 10, 06100 Porvoo
koivisto-saatio@kolumbus.fi

Hurja joukko jääkäreitä *I osa*

Seppo Posio

Jalkaväkirykmentti 35:n jääkärijoukkueen matkassa

Kesäsota alkaa, perustamien Liedossa

Presidentti Risto Ryti päätti 17.6.1941 puolustusministerin esittelyssä ylimääräisten kertausharjoitusten toimeenpanosta. Tämä merkitsi käytännössä sotilaallista liikekannallepanoa. Joukkojen tuli olla ryhmitysalueillaan 25.6. mennessä. JR 35:n esikunta, johon jääkärijoukkuekin kuului, perustettiin Liedossa. Sen johtaja oli lietolainen luutnantti Olavi Sipilä. Joukkueen miehet olivat valtaosaltaan lietolaisia.

Jääkärien tehtävänä oli tiedustella ja tuhota vihollista rykmentin esikunnan käskyjen mukaan vihollisen rintamalinjalla ja sen selustassa. Kuolema saattoi odottaa jääkäreitä miltei joka kummun ja näreen takana heidän edetessään vihollisen maaperällä tiedustelu- ja tuhoamispartioissaan. Haastavimpia tiedusteluista lienevät vankien sieppaukset, joista tässä kirjoitus-sarjassa kerrotaan myöhemmin. Jääkärit olivat kovakuntoisia ja ripeäotteisia miehiä. Elokuussa 1941 sai jääkärijoukkue tehtävän

kiväärit patruunoineen, marssikompassit, tulitikkuja, kolmen päivän muona: vanikkaa, läskin viipaleita ja sokeria. Lompakko rahoineen ja tunnuksineen jätettiin vanhan tavan mukaan majapaikkaan. JR 35:n tiedustelu-upseeri, luutnantti Veikko Hankomäki, oli valinnut partion menoreiäksi majuri Janssonin ja kapteeni Rynän sen pataljoonien vastuualueiden rajan. Elokuun illassa 17:n päivän vastaisena yönä, matalana kyyryssä, partio käveli vihollisen puolelle.

– Etenimme kuin vainukoirat katsellen ja haistellen. Ei leveällä rintamalla, vaan kahtena ryhmänä, matalaäänisen puheyhteyden päässä toisistamme, kertoo Koivistolla syntynyt kersantti Keijo Tervahartiala.

Partio pääsi läpi vihollisvartioston huomaamatta. Ensimmäinen tavoite saavutettiin: maastosta löytyneet puhelinjohdot katkaistiin pihdeillä ja päät kätettiin sammaleihin. Miesten käsityksen mukaan he olivat sivuuttaneet komppaniaportaan ja matkasivat vihollispataljoonien komen-

Kuva Markku Tervahartialan arkisto.

Rykmentin nuorin kersantti Keijo Tervahartiala JR 35

Kirjoittaja on lietolainen sotahistorian harrastaja ja luennoitsija.

ointi ja päättäväinen konepistoolin käyttö ja kranaatin heitto avasi tien partion paluulle, tosin omalle puolelle oli jo tullut huhu partion osittaisesta tuhoutumisesta vihollisen käsikranaatista. Tiheässä maastossa ja taistelun melskeessä oli Martti Alikirri joutunut eroon muusta partiosta, mutta omatoimisenä ja neuvokkaana Suomen sotilana hän saapui omien luokse seuraavana päivänä.

Keijo Tervahartialan aseveli, kirjoittajan setä Frans Posio Terijoella Polkupyöräpataljoona 1:n sotilana 1928–1929. JR 35:n jääkärijoukkueen kersantti. Pistimestä voi kivääriä hampaisakin kantaa. Kuva Seppo Posion arkisto.

Kylä Vieljärvellä 27.7.1941. Seppo Posion arkisto.

1.D komentaja eversti Paalu ja esikuntapäällikkö majuri Glantz Vieljärvellä. 5.8.1941. SA kuva.

koota tietoja Vieljärven itäpuolella olevan rintamalinjamme Sotjärvi–Sylvjärvi–Kirvesjärvi–Hiisjärvi vastaisen linjan vihollisryhmityksestä. Divisioona halusi tietoja sen heikoista kohdista mahdollista omien joukkojen hyökkäystä varten. Tarvittiin myös kuvaus maastosta ja sen mahdollisista esteistä hyökkäyksen suunnittelua varten.

Kirjoittajan setä Frans Posio Terijoella Polkupyöräpataljoona 1:n sotilana 1928–1929. JR 35:n jääkärijoukkueen kersantti. Pistimestä voi kivääriä hampaisakin kantaa.

“Etenimme kuin vainukoirat”

Partion vahvuus oli 16 miestä ja mukaan otettiin vain tarpeellinen. Niitä olivat konepistoolit ja

topaikkojen taakse. Yö vietettiin halkaisijaltaan sadan metrin ympyrän muotoisessa ryhmityksessä, tuuheiden kuusien alla. Aamutsajuja ei keitetty, koska oltiin vielä lähellä vihollista.

Partion sotilas haavoittuu kuolettavasti

Toinen matkapäivä toi viholliskosketuksen, kun partiomme kärki ilmoitti vihollisosastosta, jota lähestyi myös ratsulähetti. Tuhoamista ei suoritettu, koska tehtävä olisi vaarantunut suomalaispartion paljastuttua. Partio seurasi vain vihollisen liikkeitä.

Seuraava yöpyminen sujui laskelmien mukaisesti. Liikkeelle lähdettyään partio törmäsi kuusen alla nukkuvan vihollisosastoon. Tunnustelijana toimineen

alikersantti Ropon vedettyä patruunan konepistoolin piippuun ase ei toiminutkaan. Apuun riensi alikersantti Nykänen ja vihollispartio tuhottiin siihen. Kahakka kiiri etäälle johtaen tulitaisteluun, jossa sotamies Uusitupa sai luodin vatsaansa. Juho Linnasuo ja Keijo Tervahartiala sitoivat haavan ja vetivät vaikeroivan miehen suojaan. Sinä aikana vihollispartio sai tuntea nikkelin kuolettavan vaikutuksen.

Vain puukot työvälineinä tehtiin haavoittuneelle parit, joita kannettiin neljän miehen voimin vaikeakulkuisessa maastossa. Muutaman kilometrin kantamisen jälkeen Uusitupa kalpeni ja heitti henkensä. Partio peitti ruumiin ja merkitsi paikan ristillä, paljasti päänsä ja teki kunnia sankarivainajalle. Myöhemmin hänen ruumiinsa saatiin haettua pois.

Hampailla kranaatin sokka irti

Yksi vaarallinen tehtävä oli vielä jäljellä: paluu omien luo. Partio varoi törmäämästä vihollisen vartiomiehiin. Tunnustelijana edennyt Martti Alikirri muisteli lähimmän partiokumppaninsa kanssa vuorokauden tunnussanaa, kun edessä kajahti tulta. He heittäytyivät maahan ja toinen heistä, kersantti Keijo Tervahartiala, ampui toisella kädellä konepistoolillaan lyhyitä sarjoja päin tulta. Toisella kädellä hän otti vyöltään käsikranaatin, kiskaisi hampaillaan sokan irti ja heitti sen ampujaa kohti. Tämä hämmensi vihollisen tai ehkä haavoittikin häntä.

Toiset olivat vetäytyneet etämmälle kaksikosta, mutta Tervahartialan nopea tilanteen arvi-

Tärkeitä tietoja, vihollistappiot mittavat

Vänrikki Vinari teki kirjallisen selostuksen (partion hankkimista tiedoista) vihollisryhmityksestä, maaston sopivuudesta hyökkäykseen sekä muusta sille annetuista tehtävistä. Divisioonan esikunta oli tyytyväinen. Se sai tietoja Vieljärveltä eteenpäin tehtävää hyökkäystä varten.

Vaikka kyseessä oli tiedustelu-partio, jouduttiin myös tulitaisteluihin kahdesti. Niissä tuhottiin kaksi vihollisosastoa viimeiseen sotilaiseen. Omia miehiä menetettiin yksi.

Lähteet:

Kaino Tuokko, 1. Divisioona 1941–44, Paavo A. Kairinen, JR 35 sotatiellä 1941–44, Lietolaisveteraanien kertomukset

Yksinäinen vaeltaja

Ajanvirrassa, hukkuva, vaellan
Aikamatkalla, etsien minuuttain.
Minne tieni tästä nyt suuntaisin,
Itseni että mä vihdoin löytäisin?

Aikakompassi kädessään suunnistan
Sinisalmen rannoille, menneeseen.
Vielä itseni sieltä ehkä tavoitan?
Viimein rauhan löydän sydämeen?

Miksi, neula, noin värähdät äkkiä?
Miksi puolelta toiselle heilahdat sä?
Mikä oottavi mua nyt edessäpäin?
Tietä läydä enkö enää minnekään?

Koulun takana näen pojan kyyristelevän
Kynnensilmin, pelokkaana, hädissään.
"Entä jos en ystävää täältä löydäkään?
Yksin joukon keskelläkin jos vain jään?"

Martti Piela

Taasko lähteä täytyy, tuntemattomaan?
Luodit räiskyen yllämme viheltäin viuhuu.
Olen eksynyt aikaan väärän vuossadan;
Rintaan koskee, mielen valtaa kauhu.

Jos siskot, veikot, äitkin
Minut jättävät, yksin tähän maailmaan jään?
Pakomatalla jos mä nyt eksynkin?
Ehken nuoruuteen asti koskaan ylläkään?

Harhaan olenko joutunut matkallain?
Ma mistä oikein aiemmin voimia sain?
Minne johtavi tieni nyt? Tyhjiyteen?
Eikö kukaan voi tarttua anovan käteen?

Milloin, mihin mä itseni kadotin?
Missä kompassini minä hukkasin?
Onko mahdotonta enää muuttua mun?
Kuka korjaisi suunnan sielun kadotetun?

Sukututkimuksesta ja vähä muustkii

**Jo vunukan ollessain mie olin kovast kiinnostunt mei
suvu vanhoist vaiheist.**

Ja niist miu Viljo-issään kanssa ussei juteltiikii. Hää kerto ommii tietämässii ja näytti vanhoi valokuvvii. Erityisest miu huomiotain kiinnitti errää vanha sukulaisuku kuva. Tää ukko eli Tommi Kolkka ol kuolt Lappeerannas melkei satavuotiaan v. 1943. (Hää ol iha viime vuosinaa uhkailt ett ottaa uuvve eukonkii koha sota loppuu.) Isä-Viljo sano usjast, jott männää Valtioarkistoo (nykyne Kansallisarkisto, Rauhankatu 17, 00170 Helsinki) kassomaa mitä sielt löytyis. Mut ain se jäi eikä aikaakaan ku isä-Viljo siirty niisanotuul mana majoil ja sukututkimus jäi miu harteil.

Vähä pohjii ensi historia hämmästä: Issään ol syntynt v. 1907 Koivisto Piissaare Alvati kyläs. Häne issääns eli miu isoissään ol Anton Kolkka ja ko niil tienoil asu toine samanimine mies, höil menit asjat vähä vällii sekasi ko ei olt ain selkoo kumpaa Anttonii tarkotettii. Ja nii isoisä Anton napakkan miehen v. 1910 otti ja souti Piissaare itäpuolelt Koivisto salme läpi kirkol ja pappilaa ja sano ett hää tahtoo muuttaa sukunime toiseks. A vot, sano pappi siihe, ett ko sie asut siel saares, ni oo sie sit vaik Saarela. Ja nii isoisä souti takas Saarelan. Suullist perimätietoo... *silmäisku*...

Joo, sit Valtioarkistoo!

A sinnehä mie sit ampasin erään kauniin päivän ja selitin yhel herttasel virkailijätättil ett mil asjoil mie liikun. Täti neuvo, ett Koivisto kirkokirjat o tääl mikrovilmein vuuvvest 1721 mut vaa 1850-luvu loppuu. Ehä mie mokomast hämääntynt, vaa laskin ett jos Tommi on kuolt 1943 melkei satavuotiaan, ni häne on täytynt syntyy enne vuotta 1850. Ja sit vaa penkoma 1840-luvu lopus syntyneitte luvetteelloo posket innost hehkue!

Mutt kauhistukse kanajalat! Kirkokirjoje mikrovilmie teksti vaikutti yhel sekamelskalt eikä tekstist ensimmäitteks ees saant selvää mitä kielt se ol, ei ainakaa suomee. Mut sit hissusii valken, ett sehä on wanhaa ruätsii - nii tietenkii - ja sit rupes tilanne valkenemmaa. Käsiälakii rupes näyttämää iha johomukaselt, ko hoksasin, ett pikku s olkii niiko kauttaviiva / ja sit muutama muukii häiritsevä koukero selvis samois rytäköis. Ja löytyhä sielt se "Thomas Kolka", syntymävuos ol jottai 1847.

Mie selasin ja selasin vilmei taakspäi ja taakspäi ja tein ahkerast muistiipannoi sukupolvi sukupolveilt. Yhyy - ja sit tulkii toppi vastaa: Se Uuvvekaupungi rauha 1721, joka lopetti isoviha aja. Miu tätiin Alina Ketonen aikonaa kerto perimätieton, ett isoviha aikoihi ryssät hyväkkää olliit polttant kaik - iha pappila kirkokirjoi myöte. Mie aattelin ett tais tähä jäähä hommat mut oha nyt kymmene sukupolvee jo tiijjos, ett oha sekkii jo saavutus. Mutt sit välähti. Mie rupesin sellai-lemmaa vuuvve 1721 jälkee kuoleit ja sielt löyty viel 1600-luvul syntynt yks sukupolvi lissää. Kaikkia 11 sukupolvee löyty!

Elettii ja kuoltii ennekii

Issään kerto ett joku esi-isä ol nimeltää Hioppi - joha ol nimi! Hää löytykii nimel Hiob Kolka ja mie huomasin jott 1840-luvul ol muotii ristii poikii Hiobiks. Mie ko ihmettelemää ett mikä ihmeen Hiob ja mutustelin sitä nimme vähä aikaa... Hiob... Hiob... Hjob... Job! No tavalline Jopiha se tais ollakkii!

Mie olin poikamaise lennokkaast kuvitelt, ett sukulaisist ois löytynt merirosvoiloit tai jottai muit hunsvottiloit, mut kaik olliit kunniallisii kalastajii ja maaviljelijöit. Ei hevosvarkaitakkaa. Ei ees sitä, joka löys pellolt köyvve ja

*Hyö sait sakot,
senkin ketaleet,
ja joutuut
seuraavan pyhän
kirko ettee
jalkapuuhu
kaike kansa
naureskeltavaks.*

otti sen taltee. No sen köyvve päästosin ol hevone ja se tul peräs - eihä se varastamist olt. Eihä? Ei siis sitäkää rosvo!

Aika hauskahurjalt kyl tuntu ku kasselin lairikkojie luettelot. Thomas Ramba (Tommi Rampa Rambo?) ja Erik Kyhkyin (Erkki Kyhkyinen) olliit tapelt kirkomeinoje aikaa. Hyö sait sakot, senkin ketaleet, ja joutuut seuraavan pyhän kirko ettee jalkapuuhu kaike kansa naureskeltavaks. Tekisköhä vanha aja jalkapuu terrää nyky-silkii kehveleil... pan miettimää...

Kuolleitte joukos ol mone-sorttist kuolinsyyt. Usjal ol rintatauti. Liekö olt keuhkois tai syvämmes vikkaa tai jottai. Sit yks mies ol puont kaivoo ja hukunt. Yhe ol härkä puskent kuoliaaks (stängad af en ox). Ja kaikkei surullisint ol ko kirkkovene ol ilmeisest kovas aallokos kaatunt Koivisto salmes ja 15 henkee hukunt sil matkal. Nii ett elettii ja kuoltii sitä ennekii, mikä liikutti minnuu kovast ko jäin oikei aattelemmaa sitä elämä kirjoo kaikkine, mikä avautu mikrovilmeilt. Vähä tul holotna olo...

Risto J. Saarela, Helsinki**Tansseist arkistoo takas**

Tuost reissust seuras aika kiva jälkinäytös. Ko mie käin Reetri-kikavu Vanhas Maestros pyöritelemäs tyttöloit, ni yhten iltan tanssittava ei kysyntää miult helsinkiläisittäi ett "hei käytsä tääl useinki?" vaan että "mitäs jätkä oot viime aikoina duunailu?". No mie "jätkä" kerroin tuost sukututkimuksesta, ni hää ko innostu ja nii myö tanssimise lomas juteltii koko aja siit, vaik välil meinas usjampi jenkka käyvvä kumranki henkee. No myö tehti rehvit seuraavan päivän sillosee Valtioarkistoo ja ruvettii hakemaa häne sukujuuriaa, jotka ol Uuvvelmaal Orimattila kaupungi Kuivanno kyläs.

No häähä vähä hermostu alkuu siit vanhast ruotsi kielest ja Kuivannost joka ei meinant heti löytyy, mut mie rauhottelin hänt ett kyl se löytyy koha kassellaa ja sellailaa. Kärsivällisyyt vaa! Ja mie mietin ett mite se Kuivanto ois voitu kirjottaa vanhaks ruotsiks. Mut sitte: Haha! Jopas löytykii ja se Kuivanto olkii kirjoitettu Qwifvando! Se ruotsikieline onneton oikeinkirjotus! Siitähä neitose sukupuu sit löytykii aika pitkält ja hää sai paljo aineistoo sukulaisille kerrottavaks.

Sil-5-i!

Viimekertasil Koivisto-juhliil Lahes mie tapasin miu ihanat serkkutyöt, nimittäin Alina-täti tyttäret eli Riitta Pohjanuoman ja Terttu Mattilan. Pirteit tyttöloit nää Ketose siskokset! Ja nii myö juteltii kuulumisist, lähistoriaakii ker-

rattii ja mie taas kerra kerroin Riital millane tättähää hää ol vunukan (tarmo tallel vielkii) ja Terttu kuvail mite mie juoksin pikkupoikan pitki portait ko salama. Toettiin Terttu kans, ett eipä juosta enää, ko portais pittää olla kaiteekii ett saap tukkee niis kulkies. Lahes ol kaiteettomat portaat, mitä yhes vähä niiko paheksuttii ja päätettii pittää meteliä joka paikas mist puuttuup kaiteet. Ja ens vuon Munkkiniemes tavataa, jos vaa voijjaa ja tehää lissää sukhistoriaa nii kauvva ko siihen voijjaa vaikuttaa. Nii, mut siin on ain se jos.

No se jos ja jos ja jos... Miu kaverit sillo tällä nauraat miul ko mie joskus jossittelen ett jos Koivisto ois viel Suome hallus, ni mie oisin töis Viipuris ja viikoloppuja kesähuvila ois Piissaare Alvatis Ruona hiekkaranna ääres. Ja sit myö joskus ajeltais moottorpaatil sukulaiste ja kavereitte kans vaik Terijoel vähä hummaamaa. Huom: iha vähä... no ehkä hiuka venytettää sanna "vähä". Yks miu kaver kerra totes miul siit Karjala-jossittelust ilmeise kyllästyneen, ett "jos tätilkii ois häkkyrä pääs, ni täti ois raitiovaunu". No jos joo niin taitas ol. Mutt saaha niit päiväunni ja -unelmii ol vaik lottovoitost, miksei miul Koivistost? Näil kuitekii mennää, Koivisto sinine lippalakki pääs, ajatuksis, mieles, muistis - jallat tukevast maas, ei ilmas. Ja niiko Juho Kusti Paasikivi sano, tosasjat tunnustain. Haukotuttaa... Ja nyt niil päiväunil ja -unelmil. Mie muute oon kuulemma kova poika kuorssaamaa, ett krooh krooh vaa. Jott sil-5-i!

KOIVISTON AUTO

www.koivistonauto.fi

Perheyhtiön ristiinpölyttäjä

Neljännän sukupolven Jouko Salo tarttui Hollmingin ruoriin.

Janne Rantanen

Neljäs sukupolvi tarttui Hollming-konsernin ruoriin, kun Jouko Salo aloitti toimitusjohtajana. – Sukupolvenvaihdosta on tehty viitisen vuotta pikkuhiljaa. Olemme esimerkiksi istuneet hallituksissa. Viime vuodet ovat olleet Hollmingille vaikeita. Nyt tilanne on vakaampi ja on hyvä aika aloittaa.

Parhaat näkymät BMH:lla ja Auramarinella

Konserniin kuuluvilla Kankaanpää Worksilla, Auramarinella, Simsotecilla ja Raiha Hydraulicilla sekä osakkuusyhtiö BMH Technologylla on kaikilla omat johtajansa.

– Minun tehtäväni on miettiä ja selvittää, millä toimialoilla Hollming on mukana ja miten saamme kokonaisuudesta enemmän irti. Tykkään termistä ristiinpölyttäjä, Salo selittää toimenkuvaansa.

Velipoika Jouni Salo puolestaan aloitti viime vuonna Hollmingin markkinointi- ja myyntijohtajana. Isä Risto Salo jatkaa hallituksen puheenjohtajana.

Hollming-konsernin liikevaihto oli viime vuonna vajaat 58 miljoonaa euroa. BMH:n liikevaihdon Salo odottaa nousevan tänä vuonna liki 50 miljoonaan euroon.

– Parhaat kasvunäkymät ovat BMH:lla ja Auramarinella.

Isot odotukset kohdistuvat Aasiaan ja varsinkin Kiinaan.

– Kiinaan etabloituneelta toiselta veljeltäni olen kuullut mielenkiintoisia tarinoita. Kun Kiina kaupungistuu ja keskiloikkaistuu, jätteen määrä kasvaa hurjasti. Jätteelle on pakko löytää nykyistä parempia ratkaisuja. BMH:lla on tarjota sellaisia.

Muun muassa polttoaineen syöttökoneikkoja valmistavalla Auramarinella on pitkään ollut tehdas myös Shanghaissa.

Suomen pidettävä kiinni koulutuksesta

Mikä pitää Hollmingin kaltaiset teollisuusyritykset Suomessa myös tulevaisuudessa?

– Osaamisesta se lähtee. Siksi on elintärkeää, että Suomi pitää kiinni koulutuksesta. Vaatimustaso tulee asettaa korkealle niin yliopistoissa, ammattikorkeakouluissa kuin ammatillisissa oppilaitoksissa.

Osaamisen lisäksi tarvitaan tehokkuutta ja laatua.

– Keskinäinen luottamus ja yhdessä tekeminen on kantanut Suomea. Nyt pitäisi löytää tavat synnyttää samaan suuntaan soutamisen eetosta uudenaikaisessa sosiaalisessa ympäristössä.

Esa Urhonen

Hollmingin Salo uskoo menestyvän jatkossakin.

– Perheyhtiön historiassa intohimo uusien ratkaisujen löytämiseen ja liiketoiminnan kehittämiseen ovat olleet ajavia tekijöitä. Tuskin se muuttuu.

”Vaatimustaso tulee asettaa korkealle niin yliopistoissa, ammattikorkeakouluissa kuin ammatillisissa oppilaitoksissa.”

Hollmingin toimitusjohtaja Jouko Salo

Perheyhtiö ei ollut selvä valinta

Jouko Salo, 32, muistaa tallustelleensa lapsena Hollmingin telakalla ja myöhemmin konepajalla. Hän oli kesätöissä Auramarinella ja laivan kannella.

– Perheyhtiön seuraava polvi tiedostaa aina tilanteen, mutta yleistä on sellainenkin ajattelu, että tuonne en ainakaan mene. Sama oli minulla ja veljilläni. Niin vain olemme kaikki mukana konsernin toiminnassa, Salo kertoo.

Tähtitiedettä ja avaruusfysiikkaa opiskellut Salo aloitti työ-

”Vaatimustaso tulee asettaa korkealle niin yliopistoissa, ammattikorkeakouluissa kuin ammatillisissa oppilaitoksissa.”

Hollmingin toimitusjohtaja Jouko Salo

uransa ydinvoiman parissa. Ensin Ruotsissa ja sitten TVO:lla.

– Olkiluoto 3 oli tekniseltä kannalta mielenkiintoinen projekti, mutta rauhattomana luonteena kaipasin liiketoimintalähtöisempää työtä. Oli helppo suostua, kun Auramarininen toimitusjohtaja pyysi konsernin hommiin viisi vuotta sitten.

Päivätyön ohessa Salo perusti start up -yrityksen Aeromonin. Sitä hän kuvaa mielenkiintoiseksi harrastukseksi.

Oma koivistolaisuuteni

Isoäitini, mummoni, oli kotoisin Karjalan Koivistolta, Putuksen kylästä. Muistan hänet hyvin pullantuoksuisena ja iloisena ihmisenä, joka aina vieraillessaan toi mukana omia leipomuksiaan. Jopa perheemme silloiselle koiralle oli aina varattu ikioma, rakkaudella tehty korvapuusti.

Omasta mieltymyksestä leipomiseen onkin kiittäminen isoäitiäni. Oman toimintansa kautta hän myös siirsi perinteitään eteenpäin jälkipolviin, esimerkkinä lastenlasten lapsien ristiäisiin tuodut rotinarinkelit, kananmunien litsaus pääsiäisenä, yms.

Mummoni kertoi myös paljon tarinoita omasta lapsuudestaan. Hänen oli tapana aina aloittaa muistelunsa ja kertomukset historiaan osoittamalla Koiviston sijainti kotinsa eteisessä olevasta Karjalan kannaksen kartasta.

Ollessani nuori en välttämättä aina ymmärtänyt tarinoita tai niiden takaa kumpuavaa halua kertoa tästä menetetyistä kotiseu-

Opettelimme mummoni Eila Nikulaisen o.s. Putus kanssa kännykän käyttöä Eilan kotona Salossa. Taustalla näkyy mm. Karjalan ja Varsinais-Suomen vaakunat ryijyinä.

dusta, mutta ymmärsin asian olevan tärkeä isoäidilleni. Sitä paitsi kuuntelin mielelläni mummoni ja vaarini tarinoita. Ne tasapainottivat toisiaan varsin hyvin, sillä vaarini tarinat liittyivät yleensä sotaan ja taisteleamiseen, kun taas mummoni kertomukset liittyivät elämiseen sekä perinteisiin.

Ollessani nuori, noin kymmenen vanha, lähdin myös mummo-

ni ja hänen siskonsa, Eine Putuksen, mukaan nuotantoreissulle Koivistolle. Vaikka en silloinkaan vielä, nuoresta iästäni johtuen, ymmärtänyt matkan merkitystä, tajusin tekeväni isoäitini iloiseksi.

Ymmärrys matkan merkityksestä tuli vasta myöhemmin, kun pohdin omaa kulttuuri-identiteettiäni opiskellessani ensimmäistä korkeakoulututkintoani. Tajusin, että

Lauri Rinne

Äitini Satu Rinteen o.s. Nikulainen kanssa mummon kotirannalla Koivistolla, Putuksen kylässä.

mummoni ja hänen siskonsa tarinat olivat valaneet minuunkin karjalaista identiteettiä. En ollut vain helsinkiläinen ja suomalainen, vaan juureni olivat myös Koivistolla.

Mummoni hautajaisissa, noin kaksi kuukautta ylioppilasjuhlieni jälkeen, hänen siskonsa (Eine Putus) luki runon, joka teki minuun syvän vaikutuksen. Runo oli Niilo Villasen kirjoittama ”Väkevä olit

Elämä”. Hieman häpeillen minun tulee myöntää, etten koskaan perehtynyt runollisuuteen syvemmin, mutta jokin Villasen runossa osui minuun ja jäi sisälleni elämään. Tänä päivänäkin ainoat runollisuuteen liittyvät teokset joita omistan ovat Villasen kirjoittamia. Erityisen lähellä sydäntäni ovat runot: Iltahuokaus, Väkevä olit Elämä ja Kulku.

Kirje enolle

Olen aiemminkin kertonut Vies-
tin sivuilla Hermannin enostam-
me, Herman Kokkalasta. Pari
vuotta sitten kerroin hänestä Vies-
tissä runolla, joka alkoi näin:

*Tuo on poika Patalasta,
saarelta sinisen salmen,
nuorimmainen potran perheen
matkaan mieli maailmalle,
kultakentille kaihoeli,
niin kuin moni nuorukainen
ennen häntä ehättänyt
vuos 'satain vaihteessa
vasiten varsilta Pohjanlahden
isän kotinsa hyläten
äitinsä hellästi hyvästellen
Länteen lähtenyt lakeuksilta
Ameriikan ihmemaille,
kuss 'ol' leipä leveämpi,
särvin suussa sulavampi.*

Itse asiassa, tuo Amerriikkaan
"kultaa vuolemaan" lähtenyt
enomme ei ollut oikeastaan mei-
dän, lasten eno, vaan äitimme,
Impi Maria Pielan, os. Leipsäkin
(1913 alkaen Lehtolan) eno, sillä
"enomme" oli syntynyt Patalas-
sa uudenvuoden aattona 1875,
nuorena, vain 42-vuotiaana 1892
hukkomalla kuolleen Stefan Pe-
terinpoika Kokkalan ja Agnetan
Thomaksentyttären, os. Ruotun,
neljäntenä lapsena.

Isoäitimme, "Patala äiti", oli
vuorostaan perheen kahdeksas
lapsi. Herman Kokkala menestyi
aluksi Suuressa Lännessä ilmeises-
ti lokarina tai kaivoksilla Michi-
ganin tienoilla (?) niin hyvin, että
saattoi lähettää kotiin rahaa pa-
lutaan varten.

Äitini kertoman mukaan hän
pettyi pahoin Patalaan palattu-
aan,

*Ajan tavan
mukaan hän ei
ollut luottanut
pankkeihin, vaan
oli tallettanut
setelit "turvaan",
vuoteensa
päänaluseen.*

sillä Isoisämme oli käyttänyt enon
lähettämät taalat ostamalla laivan,
jolla hän äidinkin ollessa nuorena
tyttönä matkoilla mukana kävi
kauppamatkoilla Pietarissa rah-
daten lähinnä puuta, hiekkaa ja
kiviä suurkaupungin rakennus-
työmaille ja tuoden palatessaan
Koivistolle lähinnä viljaa ja muita
elintarvikkeita. Kun raja yllättäen
suljettiin bolševikkien otettua Venä-
jällä vallan, isoisä menetti kaikki
ne Venäjän ruplat, jotka oli saan-
nut myytyään laivan juuri ennen
vallankumousta. Ajan tavan mu-
kaan hän ei ollut luottanut pank-
keihin, vaan oli tallettanut setelit
"turvaan", vuoteensa päänaluseen.

Hermannin enomme palasi
Amerikkaan, eikä hänestä sen jäl-
keen kuulunut mitään. Isoisä kyseli
tietoja hänestä sanomalehdissäkin,
mutta varmaa tietoa ei hänestä saa-

Martti Piela

tu. Koivistolle oli kyllä ilmaantu-
nut joku "vale-dmitri", joka väitti
olevansa Herman Kokkala ja esitti
väitteensä tueksi enon passinkin.
Tuo vale-Hermannin paljastui lopul-
ta tavalliseksi onneonkijaksi.

Sotien jälkeen, juuri en-
nen joulun pyhiä v. 1945,
kun elimme Hakkalan kou-
lulla Särkisalossa, äiti lähetti
kirjeen Mission Rest 9-nimi-
seen hoivakotiin San Fran-
ciscossa, Kaliforniassa.

Tuon uskonnollista lä-
hetystyötä tehneen lepoko-
din lienee alunperin perus-
tanut Isä Francisco Palóu
-niminen fransiskaanimunkki
v. 1776 Doloresin laguunin
rannalle, mutta seitse-
män vuotta myöhemmin
lähetyksensä muutti sieltä
keskustaan. Osavaltion al-
kuajoina (Kalifornia liittyi
liittovaltioon, Yhdysvaltoihin, v.
1850) alueelle muutti intiaanivä-
estön joukkoon paljon irlantilaisia
ja saksalaisia työläisiä.

Vuoden 1906 tuhoisan maan-
järjestyksen jälkeen alueelle muutti
suuri määrä liike-elämän ihmisiä,
ja pääkadusta, Mission Streetistä,
tuli talouselämän keskus. 20 vuotta
myöhemmin alueen puolalaisväes-
tö avasi kirkon alueelle muuttaneille
puolalaissyntyisille, ja 40-luvulta al-
kaen meksikolaiset siirtolaiset vuo-
rostaan leimasivat alueen väestöä.

Tällaisten monenkirjavaisten
asujaimiston joukkoon ilmeisesti
enommekin viimeisiksi elämän-
sä vuosiksi oli päätyntä äidin
saadessa lopulta tietoa Herman-
enostaan.

"Eno hyvä", äiti kirjoittaa.
"Jos tämä kirjeeni saavuttaa vielä
teitit, niin vastatkaa etes kortilla,
tai jos on valokuva, niin sillä."

Tuohon aikaan lapset teititte-

Perniö kk, Hakkalan koulu.

Äiti ei suuremmalti herroja
kumarrellut. Ei hän vähällä myös-
kään toivoaan menettänyt. Vaikka
hän ei oikeastaan tiennyt enomme
osoitetta, olipahan vain jos-
tain kuullut moisen nimen
Kaliforniasta kuin Mission
Rest N:o 9, ja vaikka hän ei
aivan tarkalleen osannut San
Franciscoa eikä Californiaa
kirjoittaakaan, löysi hänen
kirjeensä kaikesta huolimatta
perille.

Kesäkuussa 1948 saapui
vastaus Mission House -lähe-
tysaseman hoitajalta Henry
Saariselta suomeksi koneella
kirjoitettu kirje, jossa tämä yli
kolme vuotta myöhemmin
(31.5.1948) kertoo kunnio-
ituksella suruviestin, että
enomme Herman Kokkala
"ei ole enää elävien joukossa."

Eno oli ollut asemalla Vanhojen ko-
dissa hyvin heikossa kunnossa, mis-
sä "kuolema hänet korjasi". Kuole-
masta oli jo aikaa viidettä vuotta.
Eno oli kuollut jo v. 1944. "Hän
joskus istuskeli täällä Merimieslä-
hetyksessä ja oli hän hyvin vai-
telias. En päässyt läheisempään yhteyteen
hänen kanssaan. Hän oli niin vai-
telias." Näin kirjoitti tuo aseman
hoitaja äidille.

Varman tiedon saaminen toi
varmaan äidillemme ja isovanem-
millemme suuren lohdun, kun
he, vaikkakin vasta vuosia myö-
hemmin, saivat tietää, että eno ei
ollut aivan huonoihin oloihin vii-
me vuosinaan päätyntä, vaan oli
oletettavasti saatettu kristillisesti
hautaankin.

Mie tiijän

Martti Piela

Niihi aikoihi, nytko Viesti marras-
kuus putovaa meil postiluukust, ni
o justii kulunt kuuskymmentäka-
heksa vuotta siint, ko myö muu-
tettii uutee, isä ja äiti itse raken-
tammaa kolmantee kottii Porvoo
Kaupungihakkaa mäerintesel ton-
til, minkä hyö olliit ostaneet kau-
pungilt Tuomarikartano aikoinaa
maahankintalai perustel kaupungil
luovuttamal tonttil. No, oltiha myö
lapsetkii pyritty olemaa mukana ra-
kennustouhuis, varsinkii vanhim-
mat veljet. Vähse keske-eränehä se
uus koti aluks ol - sahapurut viel
makkuuhuone latioil, ko lautoi ei
aina saant. Pikkku-Vekkijärve ran-
nal myö oltii ehitty assuu vuuve
päivät aateliskartano muonamiehe
möki toises pääs; Lunkvistit assuit
talo toises pääs. Molemmil perreil
meil ol oma sissääkäynti. Kaupungi-
haa peltoi reunoil asu paljo muitakii

karjalaisii perehii - Hoikkala Saska,
Hyti Toivo, Heino Jallu, Ihalaise
Oippa, Karvose Juljus, Kaukiaisiet -
Yrjö käi Yhteislyseo niiko miekii -
ja viel monta muutakii perettä. Mei
talo takan assuit Peipo sisarukset ja
Puki lita lapsinne. Ja viel kauem-
pan, Piela Anttoni.

Eihä mei tontti suur olt - jo-
takii hehtar pelto ja suunnillee
sama verra metsää. Ei sellana maa-
pala tietystkää voint suurta perettä
elättää. Siks isä kiers polkupyöräl
pitäjii ja käi muuraammas karja-
laisil uuvvisasukkail uunii, helloi,

takkoi ja uunipiippui. Leevi kulki
samoil alueil hääkii muuraammas.
Äiti hoiti kottii, piti lehmää, sik-
koi, kannoi, lampahii. Ja ko ol
muutama sara verra maata, ni hää
syksyl niitti sirpil vilja - kaura ja
vehnä - ja kaato viikattel heinä.
Usjast hää joutu itse seivästäm-
määki. Istutettii perunaa kevväl
ja nostettii kuokal ylös syksyl.

Se mei tontti ol entistä mere-
pohjaa, kovvaa savimaata; ei siint
koskaa kunno sattoo saant. Halla-
kii nous usjast öisi polttamaa pe-
runavarretkii. Heinäaikaan saatto
sattaa sama päivä aikaan, ko aurin-
ko alkokii paistamaa kuumast, ni
eiks seipähil justii nostetut heinät
pitäntkii taas männä levittelem-
mää kuivumaa. Sillo meikäpoika
lupas itselle (niiko mie arvele, et
kaik muutkii Piela Johanekse ja
Impi perilliset), et jyväjömmäriks

em mie ainaskaa koskaa ruppee.
Enkä ruventkaa.

Mut Koivistol ol maaviljelys
merekulkuu ja kalastukse liitty-
vii elinkeinöi lisäks yks pääasial-
line ruuvva hankinna lähe. Sillo
kaikellaiset maatalouutee liittyvät
termit olliit jokapäiväses käytös.
Sellaset sanat, ko mist mie teilt lo-
kakuu Viesti palstallai utelin. Nyt-
hä niitä harva o ees koskaa kuult
tai lukentkaa missää. Niiko nyt tää
raakakii. Tutu näköne sana, mut
aika outo nykyaja ihmisel.

Harilaise Anto muistelmis
Elämää Koivistolla, minkä Aake
Harilaine o koont ja julkast (Van-
taa 1992) kerrottaa sivul 307 Kovia
päiviä Koivistolla -jaksos, et raa-
kaa eli riuskaa tarvittii ahospäivisi
(puintipäivin) irrottammaa hak-
kaamal "jyvät akanoist". Raaka ol
kaksosane - puukapula ol liitetty
toisee, pitempää vartee raa 'a rah-
hee (remmi) avul, mil riusk liitet-
tii raa 'a varre pääs oleva reijjä läpi
raakaa.

Tilausajot ja Ryhmämatkat
18-50 paikkaisilla autoilla

TT MATKAT OY

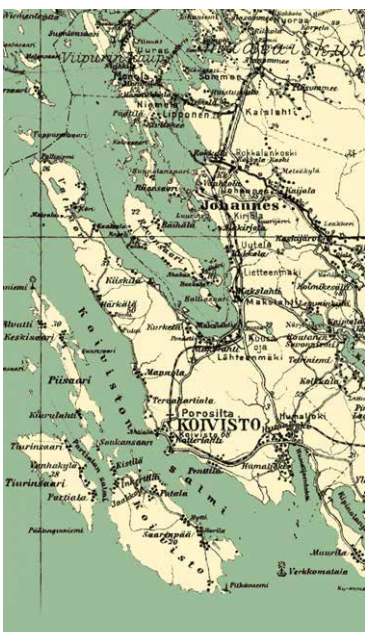
Tapani Teikari
Pornainen
+358(0)408291824
tapani.teikari@ttmatkat.fi
www.ttmatkat.com

Onnitteluit` ja muistamissii`

VALMA AULIKKI LUUKKA, syntynyt Koiviston Eistilässä 29.11. täyttää 80-vuotta.

Teol. maisteri, lehtori ja pastori. Ensimmäinen Koivistolla syntynyt naispappi. Ensimmäinen lestadiolainen naispappi. Kirjoittanut Koiviston Viestin hartauskirjoituksia 1990-2017. Saanut Koivisto-Seuran kultaisen ansiomerkin, seurakuntatyön kultaisen merkin ja kunnallisliiton pronssimerkin, ISS:n kultaisen merkin. Toiminut 9 vuotta Helsingin Herttoniemen ja Töölön seurakuntien lehtorina, 23 vuotta Porlammin lukion ja Yläasteen lehtorina ja vuodesta 1988 kirkkoherrojen sijaisena Artjärvellä, Askolassa, Pukkilassa, Loviisassa, Liljendalissa ja kutsuttuna muissakin seurakunnissa, varsinkin toimituksissa.

Tääl` tapahtuu

Karhulan ja ympäristön koivistolaiset

Vietämme pikkujoulua Karhulan Pannu & Kakku -kahvilassa perjantaina 1.12.2017 kello 16. (kahvila on Karhulan torin laidalla ent. Kirjavaisen kahvila).

Ilmoittautumiset Marja-Liisa Montoselle 24.11.mennessä numeroon 050 63738.

Odotamme joulupukin vierailua, joten ota pikku paketti mukaan ja halutessasi arpajaisia varten myös arpavoitto.

Tervetuloa !

Perniön ja ympäristön Koivistokerho

Perinteistä joulujuhlaa vietetään 11.12.2017 klo 18.00 alkaen Perniön Seurakuntatalossa.

Tervetuloa! johtokunta

Koivisto-Seura mukana Karjalaisilla pitäjä- ja sukumarkkinoilla Karjalatalolla 18.11.2017 klo 10-14!
Nähhää siel!

Karjalan liiton jäsenmaksu vuonna 2018

Karjalan Liiton jäsenmaksu vuonna 2018 on 20 euroa. Koivisto-Seuran jäsenmaksu on tänä vuonna ollut 34 euroa. Mikäli sitä ei tarvitse korottaa vuosikokouksessa maaliskuussa, Suomen Koivisto-Seura kerää kauttamme Liittoon kuuluvilta jäseniltään huhtikuussa 2018 jäsenmaksuja yhteensä 54 euroa.

Koivisto-Seuran pitää ilmoittaa Karjalan Liittoon kuuluvien jäsentensä nimet ja osoitteet 11.12.2017 Liitolle. Jos et jostain syystä halua enää maksaa Karjalan Liiton jäsenmaksua, niin ole hyvä ja ilmoita siitä **heti** Suomen Koivisto-Seuralle: puh. 050-5165651 tai tuula.koppinen@kolumbus.fi Erosta on ilmoitettava meille viimeistään 31.12.2017 mennessä, sillä 1.1.2018 lähtien Liiton jäsenlistalla olevilta peritään Liiton jäsenmaksu.

Turun ja ympäristön koivistolaiset

Joulujuhla Turun Karjala talolla, Itäpellotie 2
Luantaina 9.12.2017 klo 15

Mukavaa yhdessäoloa, joulupöytä katettu. Joulupukkikii luvannut poiketa nii ota pien nimetön paketti mukkaa.
Ruokailu jäseniltä 20€, muilta 30€
Ilmoittautumiset 30.11. mennessä Riitta Pohjanuoma
050-5579 134, marja.pohjanuoma@gmail.com

Tervetuloa. Tehhää yhes mukava juhla.

Joululahjaksi

Koivisto pähkinänkuoressa	10,00 €
Koivistolaiset evakossa	25,00
Koiviston arkielämää	25,00
Koiviston merenkulun historia	8,50
Honkalaivat ja halkolastit	8,50
Koiviston historia	15,00
Länsi-kannaksen murrekirja	8,50
Sanaparsii Koivistolt	8,50
Neljännesvuosisata lottatyötä Koivistolla	5,00
Kannakselaistytöstä evakoksi tynkä-suomeen	5,00
Koiviston yhteiskoulu, matrikkeli	5,50
Merenkävijän muistelmia	5,00
Koiviston kolmet kasvot	6,00
Kurkela-Hoikkala kuvina	20,00
Koivisto-Koivisto, laulukirja	15,00
Koivistolaiset 1939	7,00
Patala, kotikylä Koivistolla (lisäksi postimaksu)	25,00

Tilaukset

Koivisto-Säätiö

c/o Pertti Hoikkala

Linnankoskenkatu 15 C10, 06100 Porvoo

koivisto-saatio@kolumbus.fi

hoikkala.pertti@gmail.com

Koivisto-tuotteita

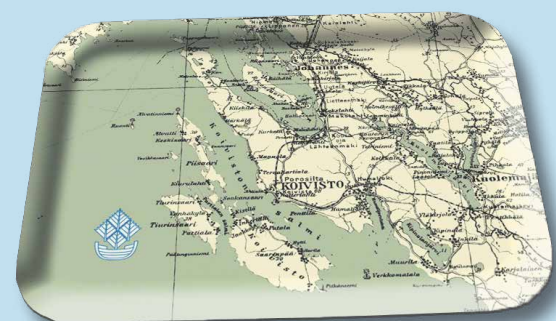
Kuvan malli ei lopullinen.

Koivisto-kalenteri 2018. 15 €

Koruja voi tilata edelleen pukinkonttiin!

Konepesunkestävä tarjotin 30 x 38 cm.

26 €

Tilaukset seuran sihteerille.

Virpi Huhtanen, Ahtaanmäki 1 A 2, 02280 Espoo
puh. 0440 501 806, virpi.huhtanen@kolumbus.fi